

Τό ασφαλιστικό στην δίκαιη κοινωνία

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

12 Δεκεμβρίου. Σωτηρίου έτους 2007. Γενική άπεργία. Ποιοί την άποφάσισαν; Αύτοί πού την άποφάσισαν ποιόν έρώτησαν; Έρώτησαν αύτόν, ό όποίος έχει ζωτική ανάγκη τό μεροκάματο πού θά χάσει; «Η άπεργία άποτελεί δικαίωμα και άσκειται από τίς νόμιμα συστημένες συνδικαλιστικές όργανώσεις για τή διαφύλαξη και προαγωγή οίκονομικών και έργασιακών γενικά συμφερόντων τών έργαζομένων». Τό λέει τό Σύνταγμα τής χώρας (άρθρο 23, παρ. 2). Ποίός όμως κρίνει άν μέ τή συγκεκριμένη άπεργία έξυπηρετούνται συμφέροντα τών έργαζομένων; Η κάποιων άλλων; Κομματικών, ός ποιμε. Συνδικαλιστικοί ήγέτες έχουν ταυτοχρόνως και τήν ιδιότητα ύψηλών και ίσχυρών κομματικών άξιωματούχων. Στην άπόφασή τους για κάθοδο σέ άπεργία ποιά ιδιότητα υπεριοχέει; Η συνδικαλιστική ή ή κομματική;

Ο καθηγητής κ. Π. Δ. Δαγτόγλου στό πολύτιμο έργο του ΑΤΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ γράφει: «Άπεργίες μέ άλλους σκοπούς δέν προστατεύονται ή και άπαγορεύονται από τό Σύνταγμα. Σ' αυτές ανήκουν προπάντων ή πολιτική άπεργία, καθώς και ή άπεργία μέ σκοπό τήν παρακώλυση τής κρατικής λειτουργίας ή άσκηση πίεσεως στόν τρόπο άσκήσεώς τής» (σελ. 879). Ποίός κρίνει τά κίνητρα αύτών πού άποφασίζουν μία άπεργία; Αν είναι πολιτικά;

Διλήμματα: Υπάρχουν όμως λύσεις. Υπάρχει δημοκρατικώτατη διέξοδος. Όπως γίνεται σέ άλλες δημοκρατικώτατες χώρες. Η άπόφαση για άπεργία νά λαμβάνεται μέ ψηφοφορία όλων τών μελών τής συνδικαλιστικής όργανώσεως, ή όποία σχεδιάζει νά άπεργήσει. Μέ προσωπική παρουσία και μέ ταχυδρομική ψηφο. Μορφή συμμετοχικής δημοκρατίας. Άς τό σκεφτεί ή Κυβέρνηση. Τό ΠΑΣΟΚ λογικά δέν μπορεί νά αντιδράσει. Τίς συμμετοχικές διαδικασίες δέν εύαγγελίζεται; Αν άρνηθεί είναι σαν νά φτύνει τά μούτρα του.

19 Δεκεμβρίου. Άπεργία δημοσιογράφων, δικηγόρων, γιατρών, συμβολαιογράφων, φαρμακοποιών. Για τό ασφαλιστικό. Άπήρησαν και στίς 12 Δεκεμβρίου. Άπεργούν πάλι. Οί προνομιούχοι. Οί ασφαλισμένοι στά «εύγενή» λεγόμενα ταμεία. Έκείνοι τών οποίων τά ασφαλιστικά ταμεία τά χρηματοδοτούμε έσείς κι εγώ. Άμεσα ή έμμεσα. Μέ προνομιακές ύπέρ τους επιβαρύνσεις επί κάθε πράξεως στην όποία συμμετέχουν. Χωρίς πολλές φορές νά χρειάζεται ή παρουσία τους. Έτσι. Μέ τό στανιό. Οί δικηγόροι π.χ. Μέ κρατικό fiat. Οί δημοσιογράφοι έχουν τό άγγελίωση. Μιλούμε για πάρα πολλά λεφτά. Στο ταμείο τους. 300 έκατομμύρια ευρώ τόν χρόνο; Τέτοια νούμερα κουβεντιάζονται. Σχετικά σκόπιμο θρίσκω, νά αναφερθεί ή έξης γνώμη του κ. Δαγτόγλου: «Η "άπεργία" τών ανεξάρτητων επαγγελματιών (έμπόρων, έλεύθερων επαγγελματιών κ.λ.π.) είναι μέσο άσκήσεως πίεσεων στην Κυβέρνηση ή τρόπος διαμαρτυρίας, αλλά δέν άποτελεί "άπεργία" κατά τήν έννοια του άρθρου 23, παρ. 2» (ό.π. σελ. 877). Μέ ό,τι αυτό μπορεί νά συνεπάγεται.

Τί πρέπει νά γίνει; Τί μπορεί νά γίνει; Υπάρχει λύση πού θά τούς συνφέρει. Μέ μία μονοκοντυλιά. Καταργούνται από τήν 1η Ιανουαρίου 2008 όλοι, χωρίς καμιά άπολύτως έξαίρεση, οί κοινωνικοί πόροι ύπέρ ασφαλιστικών ταμείων τρίτων. Για νά άποκατασταθεί ή ισότητα. Η βάση μιάς δίκαιης κοινωνίας. Και ταυτόχρονα αφήνεται άπερίοριστη έλευθερία στους ένδιαφερομένους νά ρυθμίσουν τά τών ταμείων τους.

Στό σημείο αυτό θά ήθελα νά επικαλεσθώ μία βαρύνουσα συνηγορία. Υπέρ τής άπόψεως πού διατύπωσα. Ο συνήγορος λέγεται John Rawls (1921-2002). Μέ δύο βασικά έργα του: A Theory of Justice, τού 1971, και Political Liberalism (1993). Έχουν μεταφραστεί ως Θεωρία τής Δικαιοσύνης και Πολιτικός Φιλελευθερισμός. Συστάσεις: κατά τόν καθηγητή τής Φιλοσοφίας τού Δικαίου στό Πανεπιστήμιο Άθηνών κ. Παύλο Σούρλα: «Ο John Rawls είναι κατά γενική όμολογία ό κορυφαίος σύγχρονος πολιτικός φιλόσοφος» (Τό Βήμα, 5/12/1993). Ο καθηγητής Διεθνών Σχέσεων στό Πάντειο κ. Π. Ήφαιστος σχολιάζει: «Γιά πολλούς ό Τζών Ρώλς είναι ό κορυφαίος πολιτικός φιλόσοφος τής νεωτερικότητας, ό κυριότερος θεωρητικός τής δικαιοσύνης τού σύγχρονου φιλελεύθερου κράτους και ό σημαντικότερος στοχαστής στό χώρο τής πολιτικής θεωρίας μέ άνάστημα άνάλογο τού Πλάτωνα και τού Άριστοτέλη» (ΕΜΦΑΣΗ Μάρτιος 2002). Τρίτος, ό καθηγητής και αύτός, στό Πανεπιστήμιο τού Cambridge, Simon Blackburn: «Τό βιβλίο του Θεωρία τής Δικαιοσύνης έχει άσκήσει τεράστια επίδραση και έχει κυριαρχήσει σέ αύτόν τόν κλάδο τής ήθικής και πολιτικής φιλοσοφίας από τήν πρώτη του έκδοση τό 1971» («Ηθική» έκδ. Τό Βήμα σελ. 139).

Η συνέχεια στην τελευταία σελίδα

Τό ασφαλιστικό στην δίκαιη κοινωνία

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Θεμελιώδης έννοια του Rawls ή κοινωνική δικαιοσύνη. Justice as Fairness είναι ο υπότιτλος του πρώτου βιβλίου του. 'Αδύνατο νά μεταφραστεί. Κατά τό λεξικό Webster's. «Fair: αυτό πού χαρακτηρίζεται από έντιμότητα καί δικαιοσύνη, πού είναι άπαλλαγμένο από δόλο, άδικία, προκατάληψη ή φαβοριτισμό, πού συμμορφώνεται μέ έναν κοινώς παραδεγεμένου κώδικα κανόνων». Βασικές άρχές γιά μιά δίκαιη κοινωνία. 'Η πρώτη: Κάθε πρόσωπο νά έχει ίσο δικαίωμα στό πιό έκτεταμένο συνολικό σύστημα ίσων βασικών έλευθεριών συμβατών μέ ένα παρόμοιο σύστημα έλευθερίας γιά όλους. 'Η δεύτερη άρχή: Κοινωνικές καί οικονομικές άνισότητες δικαιολογούνται έφόσον ικανοποιούνται δύο όροι. Πρώτα πρέπει νά συνδέονται μέ αξιώματα καί θέσεις άνοιχτές σέ όλους υπό συνθήκες fair ισότητας εύκαιριών. Καί δεύτερο πρέπει νά έξυπηρετούν τό μέγιστο όφελος τών λιγότερο εύνοημένων μελών τής κοινωνίας. 'Ως δημοκράτες ασφαλώς τό υιοθετείτε. Πιστεύω. Πολύ περισσότερο θά έπρεπε εκείνοι πού λένε πώς κόπτονται γιά τούς αδύνατους. Οί πασόκοι, οί κουκουέδες, οί συριζάδες.

Έν τούτοις όλοι αύτοί καί πολλοί άλλοι, προφανώς βολεμένοι μέσα στην όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα κοινωνική μας πραγματικότητα, αντιμάχονται μέ λύσσα κάθε προσπάθεια άλλαγής πρós μιά δικαιότερη κοινωνική όργάνωση. Έτσι αντιμάχονται μέ ύστερικό μένος κάθε άπόπειρα άλλαγής -όσο δειλής- πρós τήν κατεύθυνση ενός πιό δίκαιου καί βιώσιμου ασφαλιστικού συστήματος. Λέω βιώσιμου καί αυτόματως μου έρχεται στόν νοú (καί στό χέρι) μιά άκόμα παρατήρηση του Rawls από τό δεύτερο βιβλίό του. Πρέπει νά κατανοήσουμε τήν κοινωνία «ώς fair σύστημα συνεργασίας, διαχρονικά από τή μιά γενιά πρós τήν άλλη». Από έμάς λοιπόν τούς τωρινούς πρós τή γενιά πού θά άκολουθήσει.

Είδαμε πώς περιγράφει τή δίκαιη κοινωνία ένας κορυφαίος φιλόσοφος παγκόσμιας άναγνωρίσεως. Δίκαιη κοινωνία, μιά καί τό 'φερε ή κουβέντα, υπόσχεται ό πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Του δίνεται ή εύκαιρία νά άποδείξει ότι είναι ειλικρινής. 'Ότι τό έννοει. 'Ας ύπερκεράσει τήν κυβέρνηση. Πρós τήν κατεύθυνση πού διαγράφει μέ ένάργεια ό Rawls. Προτείνοντας καί άγωνιζόμενος γιά νά καταργηθεί ή ειδική μεταχείριση τών «εύγενών» ταμείων. Νά καταργηθούν οί κοινωνικοί πόροι. 'Όλοι. Νά γίνουμε όλοι ίσοι. 'Όχι νά παραμένουν μερικοί πιό ίσοι. Κι αν αυτό είναι δύσκολο, διότι τό κράτος αυτό είναι από τή δεκαετία του 1980 μπατιρισμένο καί δέν έχει δυνατότητες άποτελεσματικής συνδρομής, άς ύποστηρίξει νά συσταθεί ειδικό ταμείο. Στό όποιο νά περιέρχονται όλα τά έσοδα από όλους τούς κοινωνικούς πόρους. Νά κατανέμονται αναλογικά κατά δίκαιον (fair) τρόπο σέ όλους τούς ασφαλιστικούς όργανισμούς καί ταμεία. Μέ ειδική εύνοια σέ εκείνα όπου ασφαλίζονται οί πιό φτωχοί καί αδύνατοι. Οί εξωμάχοι καί οί χειρώνακτες.

Ένας τελευταίος συλλογισμός. 'Αν τό ΠΑΣΟΚ τό επιχειρήσει μέ ειλικρίνεια καί ένταση, πολλοί -πιστεύω- θά σκεφθούν νά τό ψηφίσουν στίς προσεχείς έκλογές. Κρίνοντας από τόν έαυτό μου. Θά τό σκεφτόμουνα. 'Αν όμως έξακολουθήσει νά αντιδρά μέ γαιδουρινό πείσμα σέ κάθε προσπάθεια περιορισμού -καί του πιό άνώδунου- τών προνομίων τών ισχυρών κοινωνικών ομάδων, έ, τότε λέω, τό ΠΑΣΟΚ μάς δουλεύει. Τουλάχιστον τό επιχειρεί! 'Από έμάς έξαρτάται εάν δουλευόμαστε.